

Szegeden több fiú született, mint leány

Rövid év végi statisztika

Ev végén mindig érdemes tallózni a hétköznapi »szürke« eseményei között. 1962-ben Szegeden összesen 2165 gyermek született: 978 a II-es kórház szülészeti osztályán, 1187 pedig a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán, Eből 1133 a fiú, s 1032 leány. A II-es kórházban öt ikerpár született, a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán pedig 15 ikerpár és egy hármas iker. Az adatokból kiderül, hogy 1962-ben fiúk születtek nagyobb számban, míg a korábbi években a leánygyermek volt több.

Szeged három kerületében az elhalálozások száma 1689 volt. Legtöbben az I. kerületben haláloztak el, szám szerint 895-en, viszont ennek 65 százaléka nem Szegeden, hanem a szegedi járásban lakott. Kilenccszázhuszonegy házasságkötést jegyezték be

az anyakönyvbe Szegeden 1962-ben. Legtöbben, az I. kerületben kötöttek házasságot: ezek száma 513 pár. Örvendetes, hogy az 1962-ben kötött házasságok közül az I. kerületben mindössze egy házasságot bontottak fel. 1961-ben az I. kerületben kötött házasságok közül 18-at még abban az évben bontottak fel. A II. kerületben volt a legfiatalabb menyasszony, aki gyámhatósági engedéllyel 15 éves korában ment férjhez. A legidősebb völégény ugyan-csak a II. kerületben állt az anyakönyvvezető elé: 73 éves volt. Az I. kerületben 12 esetben ment férjhez kiskorú menyasszony. Újszülöttek esetében 88 alkalommal tartottak szocialista névadó ünnepséget az I. kerületben, míg az előző években az ilyen ünnepségek száma még elég kevés volt.

ÚJÉVI BESZÉD

EZZEL A ÚJÉVI jelent meg a vezércikk, pontosan 50 évvel ezelőtt, a DÉLMAGYARORSZÁG 1913. január 1-1 számában. Véletlenül került a kezembe egy sárgult, szakadozott példány. Furcsa érzésekkel, vegyes gondolatokkal és érdekes összehasonlításokkal lapoztam végig.

Megkérem most a kedves olvasót, hogy sétáljon velem 50 esztendő vissza és pillantsunk be együtt egy letűnt »történelmi kor« levegőjét megőrző krónikába!

Egész Európa, sőt az egész civilizált világ azóta többszörösen, itt-ott radikálisan változtatott a különböző választási rendszereken. Csak Magyarország tért ki folyvást a reform elől.

Milyen idegenül csengenek ma már ezek a fejlécek: »Drágább lett a gyufa«, vagy »Kegyetlen uradalmi intéző«. Igen, ötven év nem múlik el nyomtalanul! Új eszmék, új erkölcsök és új emberek jelentek meg Magyarországon, a mi városunkban, Szegeden és szűkebben (ahonnan kiindultunk) a DÉLMAGYARORSZÁG hasábjain!

»Fekete karácsony után fekete újév köszönt ránk, amelynek látóhatára sötét fellegektől borús.« — kezdi az előbb említett vezércikk. — »Az elinduló év utolsó és a rákövetkező év első napja a haladó időnek olyan határkői, melyeknél megállni szokás, hogy visszapillantunk és a jövőbe nézzünk. Sokszoros okunk van rá, hogy az idén mély megilletődéssel merüljünk el a lehangoló év borús szürkületbe és nehéz sejtelmektől gyötörtén várjuk az újév hajnalpirkadását. A megpróbáltatások szűkös és edző ideje volt ez év, amelynek temetésén nem oly hangos és népes a halotti tor, mint máskor. Alvó és tépelődő és lerongyolódott világra talált a jó öreg Szilveszter, ki tudja, milyen lesz Európa földrajzi, gazdasági és politikai elhelyezkedése, mire a most ránk köszöntő új esztendő elhantolására újból visszatér közénk.«

AZT HISZEM, most már érti a kedves olvasó, hogy miért vezettem el erre a furcsa sétára, s remélem, nem tartotta hiábavalónak. Mert, ha csak egy kicsit is bizakodóbban, több reménnyel néz az új esztendő elé, én úgy érzem, megérte.

Kerezy Sándor

AZ EGÉSZ CIKK ezen az aggó, gyöttrődő és panaszos hangon íródott. Sorai között ott érződik a balkáni háború minden borzalma, az öldöklés iszonyata, a felemésztett milliók és az emberek könnye. Mint a Damokles kardját tartó fonál, húzódik végig a gondolat: »...rég köszöntött nagyobb bizonytalansággal ránk az újév!«

December 31-én, szilveszterkor minden ember igyekszik jó hangulatban búcsúzni az óévtől, köszönteni az újat. A szegedi kereskedelem és a vendéglátóipar felkészült, hogy biztosítsa a jó szórakozáshoz elengedhetetlen kelékeket.

A szegedi Szálloda és Vendéglátóipari Vállalat éttermeiben, kisvendéglőiben szilveszteri multságot rendez, amelyek iránt máris olyan nagy az érdeklődés, hogy 30-án az asztalok 99 százaléka foglalt volt. Az asztalfoglalást egyébként ötletesen úgy oldották meg, hogy 20 forint befizetése ellenében hagyományos szilveszteri vacsorát is készítenek a vendégeknek. Biztosan nagy sikere lesz majd és növeli a hangulatot a gesztenyével töltött pulyka, s az a több száz adag malacsült, amelyet a nagyobb szegedi vendéglőkben, így például a Búbosban, a Hági Étteremben és a Liget Vendéglőben találnak a vendégeknek. Gondoltak a peremvendéglőkre is, és mivel ott több helyen nincs melegkonyha, így több száz tányér kocsonyát, virslit, imbiszt és egyéb hidegkészítményeket árusítanak.

Napok óta szállítják már a szegedi vendéglőkbe a jóminőségű borokat, a sok száz üveg pezsgőt és habzó bort. Lesz elegendő sör is, s aki üdítőital mellett akar szórakozni, az is megtalálja majd kedvenc italát. A vendéglőket, éttermeket természetesen »ünneplő« ruhába öltöztetik. A hangulat emeléséhez a több száz darab csákon, serpentinben, konfettin kívül 17 helyen tombolajátékot is rendeznek. A szerencsés nyertesek az élő malac-

tól kezdve a pezsgőt, s a négy személyes malacpecsenye-vacsoráig sok egyéb, hasznos, érdekes dolgot nyerhetnek.

A kívánásoknak megfelelően az óév búcsúztatására több külvárosi vendéglőben, étteremben játszik majd zenekar. Például hangulatos

Nagyon tanulságos az is, ha a választójogi problémával foglalkozó cikket betűzzük végig, hiszen mi is éppen választások előtt állunk az 1963-as új esztendőben. Ezeket a sebeket a történelem azóta már meggyógyította, de fél évszázadnak kellett elteltelnie hozzá! »A választójogi problémával Magyarország négy évtizeden át, egy nemzedék élettartama alatt, egyáltalán nem kívánt foglalkozni...

Vállalkozásunk — mint visszhangjából meggyőződünk — egyetértő fogadtatásra talált. Az olvasók örültek, hogy a Dél-Magyarországból rendszeres tájékoztatást kaptak a városról megjelent olyan írásokról is, amelyekről egyébként — minthogy az illető lapot, folyóiratot rendszeresen nem olvashatják — nem vehettek volna tudomást. A bibliográ-

A szegedi telefon 80 ÉVES MÚLTJÁBÓL

Hosszú volt az út Nelli kisasszonytól az automatáig

Puskás Ferenc 80 évvel ezelőtt, január első napjaiban tárgyalásokat kezdett több tőkéssel a Puskás Tivadar-féle telefontalálmány szegedi beadásáról. A két évig húzódó alkudozások és előkészületek után, 1885-ben Nollendorfer Jenő magánzó a várható nagy haszon reményében aláírta a 10 évre szóló bérleti megállapodást. Jellemző a tőkés vállalkozók anyagi mohóságára, hogy Nollendorfer egy mázsa búza akkori árában, 9 forintban állapította meg a havi előfizetési díjakat.

Nem nagy az üzlet

Ennek az önkényes üzleti politikának és a hálózat kezdetlegességének kell tulajdonítani, hogy a tervezett 300 előfizető helyett mindössze 48 igénylés érkezett be a Zsótér-házban elhelyezett központba. Hiába igyekezett Nelli, a telefon első kezelője — szerződéses kötelezettségének megfelelően — fokozni a vállalkozás iránti érdeklődést, nem és nem ment. Még a sajtó is csak néhanapján, egy-két rosszalló megjegyzéssel foglalkozott a kérdéssel.

Nollendorfer, látva a csekély jövedelmezőséget, 1887-ben tovább adta a bérleményt Grasszely és Ottovay Károly utcai vaskereskedő cégnek. Az új bérő az első fizetési díjnak húsz százalékos leszállításával próbált kiugró eredményt elérni, de amikor azt látta, hogy több évi kísérletezés után is csak 60 előfizetőre emelkedett az állomány, közölte Puskással, hogy lemond a bérletről. Ilyen sikertelen kísérletezések után került 1893-ban aulami tulajdonba és egyidejűleg a posta kezelésébe a találmány.

A posta közbelép

Ettől kezdve olyan rohamos fejlődésnek indult az

üzlet, hogy hat hónap mul-tán már 310 igénylő jelentkezett. A posta — jó üzleti érzékkel — már az átvétel napján egyharmadára szállította le az előfizetési díjakat. Így — a magánosokat kivéve — mindössze kettő és fél forintot szedett be állomásonként. Amikor pedig még abban az évben megépítette a távolsági vonalakat Budapesttel, Béccsel, Temesvárral, Araddal és Győrrel — átmenetileg — fel kellett függeszteni az újabb igénylések átvételét, mert a posta akkori kapacitásával a meglévő állomásokat is csak emberfeletti munka árán tudta kielégíteni. Tíz hónap alatt 700 ezer kapcsolást jegyzett fel a központ. Ettől kezdve már a sajtó is élénken foglalkozott a telefon sorsával. Ennek során történt, hogy a Szegedi Napló szokatlanul kemény kritikával illette a város vezetését azért, mert csupán egy állomást tart fenn és azt is — a nehezen hozzáférhető — főkapitányi szobába szereltette be. A tisztviselők panaszaikra kívánt ezzel kifejezést adni, akik nem szívesen nyitottak be a kényelméről híres magasrangú hivatalnokokhoz.

A régi postaforgalomról

Tudjuk, hogy ma ezrekre menő előfizetője van Szegeden a telefont, amely most már csak automata révén elérhető ki az igényeket. A gépi berendezés révén ugyanis 44-48 állomást tud egyszerre, várakozás nélkül összekapcsolni. De nem lenne teljes a kép, ha nem említenék meg, hogy a fejlődés 63 százaléka a felszabadulást követő időre esik. Most már csak az a probléma vár megoldásra, hogy az újabb igényeket rövid időn belül lehessen teljesíteni. Ez viszont egyedül az automata bővítésén múlik. Mint külön érdekességet

említjük meg, hogy a század vége felé az Április 4 útján működő posta németajkú vezetője csak német szövegű táviratokat fogadott el, az évi egyéb forgalma mindössze 400 ezer levél, 18 ezer csomag és 8 ezer pénzesutalvány volt. Ilyen forgalmat most az ünnepi hetek alatt bonyolít le kifogástalanul a hivatal. Az akkor még a postához tartozó évi takarbetétek összege pedig összesen 7160 forintot tett ki. Ezt a forgalmat az OTP keretében működő hivatal naponta éri el, ami hú tükörképe a szocializmust építő társadalom megváltozott anyagi helyzetének is.

Ormos János

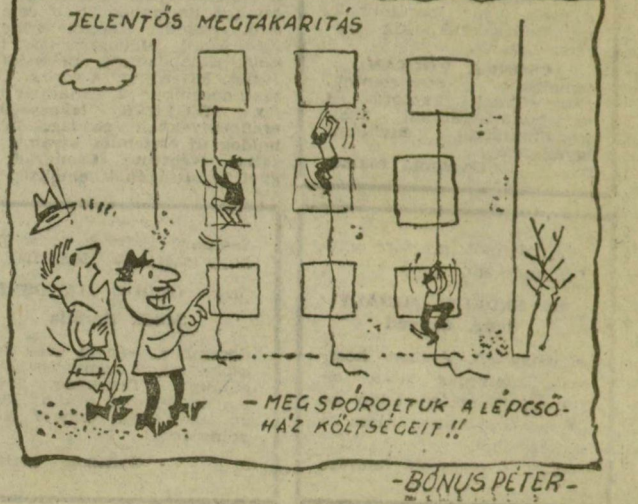
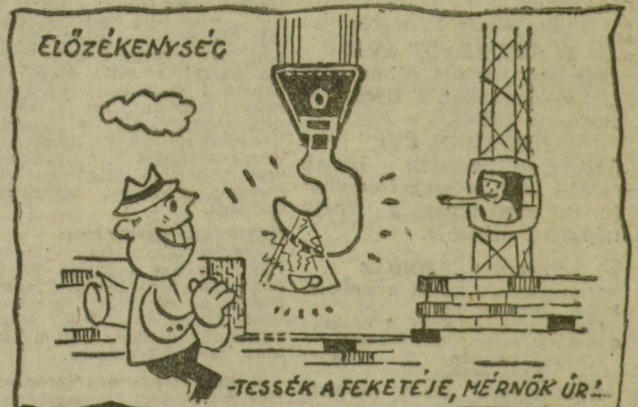
Az új év első lottósorsolásai

A Sportfogadás és Eseti Igazgatóság újévi sorsolási naptára jól kezdődik. Januárban ugyanis öt lottóhúzást rendeznek, kettőt a fővárosban, három pedig vidéken.

Január 1-én délután 3 órai kezdettel az Erkel Színházban tartják a lottó rendkívülis tárgyeremény-húzását, amelyen az 52. játékhet szelvényei vesznek részt.

Január 4-én a Hazai Fészfúfonó és Szöveggyár Sorok-sárgi új művelődési házában húzzák az első hét nyerőszámait. Január 11-én Vecsésen, 18-án Komáromban, 25-én pedig Dunaujvárosban sorsolják a lottót. (MTI)

Hóbortos ötletek

-BÓNUS PÉTER-

Malacpecsenye, italok, zene

A „kellékek” kétszen állnak a szilveszteri jó hangulathoz

December 31-én, szilveszterkor minden ember igyekszik jó hangulatban búcsúzni az óévtől, köszönteni az újat. A szegedi kereskedelem és a vendéglátóipar felkészült, hogy biztosítsa a jó szórakozáshoz elengedhetetlen kelékeket.

A szegedi Szálloda és Vendéglátóipari Vállalat éttermeiben, kisvendéglőiben szilveszteri multságot rendez, amelyek iránt máris olyan nagy az érdeklődés, hogy 30-án az asztalok 99 százaléka foglalt volt. Az asztalfoglalást egyébként ötletesen úgy oldották meg, hogy 20 forint befizetése ellenében hagyományos szilveszteri vacsorát is készítenek a vendégeknek. Biztosan nagy sikere lesz majd és növeli a hangulatot a gesztenyével töltött pulyka, s az a több száz adag malacsült, amelyet a nagyobb szegedi vendéglőkben, így például a Búbosban, a Hági Étteremben és a Liget Vendéglőben találnak a vendégeknek. Gondoltak a peremvendéglőkre is, és mivel ott több helyen nincs melegkonyha, így több száz tányér kocsonyát, virslit, imbiszt és egyéb hidegkészítményeket árusítanak.

Napok óta szállítják már a szegedi vendéglőkbe a jóminőségű borokat, a sok száz üveg pezsgőt és habzó bort. Lesz elegendő sör is, s aki üdítőital mellett akar szórakozni, az is megtalálja majd kedvenc italát. A vendéglőket, éttermeket természetesen »ünneplő« ruhába öltöztetik. A hangulat emeléséhez a több száz darab csákon, serpentinben, konfettin kívül 17 helyen tombolajátékot is rendeznek. A szerencsés nyertesek az élő malac-

tól kezdve a pezsgőt, s a négy személyes malacpecsenye-vacsoráig sok egyéb, hasznos, érdekes dolgot nyerhetnek.

A kívánásoknak megfelelően az óév búcsúztatására több külvárosi vendéglőben, étteremben játszik majd zenekar. Például hangulatos

Vállalkozásunk — mint visszhangjából meggyőződünk — egyetértő fogadtatásra talált. Az olvasók örültek, hogy a Dél-Magyarországból rendszeres tájékoztatást kaptak a városról megjelent olyan írásokról is, amelyekről egyébként — minthogy az illető lapot, folyóiratot rendszeresen nem olvashatják — nem vehettek volna tudomást. A bibliográ-

zenét adnak a vendégeknek a Mátyás kisvendéglőben, valamint a Hajnal utcai sörözőben, és még több helyen. A Búbos Étteremben, a Liget Vendéglőben és a Jégkúnyó eszpresszóban a Szegedi Nemzeti Színház művészei szórakoztatják a közönséget.

Az idén megjelent jegyzékekben szereplő tételek visszakeresésének megkönnyítésére az alábbiakban összesítést adunk. Bibliográfiai lapunknak következő számaiban jelentek meg:

- (1) márc. 25., (2) ápr. 1., (3) ápr. 8., (4) ápr. 22., (5) máj. 6., (6) máj. 13., (7) máj. 20., (8) máj. 27., (9) jún. 10., (10) jún. 24., (11) júl. 1., (12) júl. 8., (13) júl. 15., (14) júl. 27., (15) aug. 1., (16) aug. 2., (17) aug. 11., (18) aug. 24., (19) aug. 26., (20) szept. 2., (21) szept. 16., (22) szept. 30., (23) okt. 14., (24) okt. 28., (25) nov. 4., (26) nov. 25., (27) dec. 2., (28) dec. 14., (29) dec. 24.